

BRÜNDEL GAJAVÖLGYE

I. ÉVFOLYAM, 2. SZÁM

2004. ÉV NOVEMBER HÓNAP

KARÁCSONYVÁRÓ GONDOLATOK

Keresztelő János, az előhírnök szava: „Térjetek meg, közel van az Isten országa!” És róla mondta Izajás próféta: „A pusztában kiáltó szava: Készítsétek elő az Úr útját ...”

Ezek a gondolatok szabnak helyes irányt advent idején a karácsonyra való készülétkben. Mindig vágyakozunk arra, hogy öröm legyen a szívünkben. Ezt a célt szolgálja az ünnepek megünneplése, méltó előkészületek után. Az ünneplés titka pedig: az emberek tudjanak örülni egymásnak. Amikor pedig örülnek egymásnak, közösen tudnak örülni az örök értékeknek is.

Advent idején többféle formában történik ez a várakozással teli készülék. A karácsony jellemzője az ajándékozás. Isten megajándékozza az embereket Fiával, mely nagy öröm a világnak. Ennek megfelelően – mintegy, Istent utánozva – az emberek is ajándékozással igyekeznek egymásnak örömet szerezni. Amikor ebben a kereskedelem diktál, akkor nagy veszély fenyegeti az igazi örömszerzést. Ugyanígy veszélyt jelent, ha akár az ajándékozó, akár az ajándékozott anyagiasság gondolkodásmóddal közelít az ünnephez.

A keresztény ember az ajándékozást is alárendeli a karácsony igazi tartalmának! Örül annak, hogy Isten elküldte Fiát, a Szabadítót. Az igazán igényes, lelkiekre is odafigyelő ember először önmagát igyekszik rendbe szedni, hogy aztán szíve egész örömet és Isten áldását adhassa át szeretteinek a szent ünnepen. Többet imádkozik, elvégzi a szentgyónását, jobban figyel azokra a szentírási tanításokra, melyeket az Egyház tár elé advent idején. Tudatosan igyekszik több jócselekedettel ráhangolódni az ünnepre, és másokat is

erre sarkall példájával úgy, hogy az ne legyen görcsös igyekezet.

Részben még élnek, vagy újraeledőben vannak a karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó népszokások. Az adventi időszakban a jócselekedetek gyűjtése szokásos, elsősorban a gyermekek körében. Az adventben megtett jócselekedeteket papírcsíkokra írták, és ezek kerültek a templomi jászolba szalma gyanánt a kis Jézus szobra alá. De ilyen a kántálás és a betlehemezés is, vagy a Betlehemépítés a templomban, karácsony küszöbén. A feldíszített fenyőfa, mint karácsonyfa, és az ajándékozás szenteste ugyancsak idetartozik.

Nem népi szokás, hanem az Egyház ünneplési szokása a három karácsonyi szentmise. Szenteste éjjelen az éjfél mise a sok titkot rejtő születés ünneplése. A reggeli mise a pásztorok miséje. Ők voltak Jézus első látogatói, ezért az ünnep reggeli miséje. Majd a plébániai nagymise, ami az ünnep jelentőségét akarja megfogalmazni a helyi körülmények között a legnagyobb ünnepélyességgel.

Ha a kedves olvasó esetleg túl ideálisnak tartja a fenti gondolatokat, az valószínűleg azért lehetséges, mert az elmúlt évtizedekben eléggé elrongyolódtak a hagyományaink. Megszürkült és felületessé vált a vallásosságunk. Hajlamosak vagyunk a karácsonyt érzelmi alapon kezelni. Egyszerűen a szeretet ünnepeként elkönyvelni és ezzel csupán emberi dimenzióba helyezni. Hajlamosak vagyunk behódolni a reklámoknak, és az ehhez kapcsolódó buta képzavarnak. Az időpontok közelsége miatt összemossuk Szent Miklós (a mikulás) jótékony adakozását, amelyből ajándékozási hagyomány alakult ki, az Isten ajándékozó szeretetével, és az ezt a példát követő emberi tö-

rekvéssel. Bár közösek az alapok, mégsem ugyanarról van szó ezekben az esetekben.

E világ álprófétái és álapostolai alattomos módon elvették a családoktól az őszinte örömet, és azokat a mozzanatok, amelyek a maguk titokzatosságával az embert emelték fel, a lélek szárnyalását biztosították. Ne féljünk azt mondani, hogy a Jézuska hozta az ajándékot. Alakítsunk ki családi körben is valamiféle szertartásosságot. De ez ne legyen csupán emberi, érzelmi alapon! Engedjünk teret a hitnek, a vallásos cselekvéseknek! Adjunk helyet családunkban a szerető Istennek!

Ebben kíván segíteni az Egyház, papjainak igehirdetése által. Tartós eredmény csak ott érhető el, ahol még esélye van annak, hogy az Isten közelítő szeretetét, és az Egyház nyújtotta segítséget nyitott lélekkel fogadják. Ahol még nem sebesítette meg az emberek szívét mérgezett nyílával a rohanó élet, a pénzhajsza. Akiknek szívét még nem szőtte át a reménytelenség, és nem uralkodott el rajta a munkanélküliség súlya, vagy az egzisztenciális bizonytalanság. Ne feledjük, hogy esetleg éppen a nehéz életállapot tudja elvezetni őket a betlehemi barlanghoz, annak lelki körülményeihez, sorsközösséget vállalva a Szentcsaláddal.

Most tehát arra kell felkészülnünk, hogy megtaláljuk és befogadjuk az Isten ajándékát, a Szentcsalád örömét. Mi kell ehhez? Amit Keresztelő János hirdetett: „Térjetek meg, közel van az Isten országa!” És ahogy a próféta, Izajás jövendölt keresztelő Jánosról: „A pusztában kiáltó szava: Készítsétek elő az Úr útját ...”, nyitott szívvel, szeretettel.

BOLDOG KARÁCSONYTI!

Horváth Lajos plébános

ADVENTI KOSZORÚK KÉSZÍTÉSE

Anaptári év szerint András napja (november 30.) a téli napforduló időpontja, az advent kezdete. A szó a latin advenire igéből származik,

jelentés: eljövétel. Advent időszakában Krisztus megszületésére, eljövetelére várnak a keresztények, a napok, hetek múlását az adventi koszorú gyertyái jelzik.

Az ünnepi hangulatot emeli a lakásban elhelyezett, ajtóra akasztott, asztalra állított adventi koszorú, amin a legelső adventi vasárnaptól kezdve minden vasárnap eggyel több gyertyát gyújtunk meg.

A hagyomány szerint az adventi koszorú piros. A koszorú formájú alapra piros gyertyát tűzzünk, és piros szalagot használunk a felfüggesztéshez.

Természetesen számtalan változat készíthet, melyek közül néhányat bemutatunk.

A koszorúk elkészí-

téséhez többféle alapot használhatunk. Fűzfavesszőből már nyáron különböző nagyságú koszorúkat készíthetünk. Kört hajlítunk, és egymáson átbújtatva a vesszőket, készítjük el az alapot. Ezt a műve-

letet addig ismételjük, amíg el nem érjük a kívánt nagyságot. Ha kiszárad, szép nyers színű lesz, de kedvünk szerint különböző színűre - például piros, zöld, kék stb. - festhetjük. Az alapkoszorút szalagokkal, gyertyákkal, örökzölddel díszíthetjük fel.

Mohaalapot nagyobb virágüzletekben árulnak. Két-háromféle méretben is kapható. Kicsit körülményes a szalmakoszorú elkészítése - igaz, készen is kapható -, de ha nyaralás közben gabonátáblák mellett járunk, a kalászosok szárából damil segítségével megköthetjük a koszorúalapot. Könnyen kezelhető, dekorálásnál nem okoz gondot a kellékek beleszúrása. Fenyőágból készített koszorúnál használunk drótot, másképp nem tudjuk elég

erősen összefogni a gallyakat. A tobozból készült koszorúnál használjunk kör alakú oázis tűzhabot. Nagyobb virágkereskedésekben különböző méretű és formájú kapható. A fenyőn kívül bár-

milyen örökzöldből készülhet koszorú. Előnyük, hogy hosszú ideig nem potyogtatják le leveleiket. Nagyon kedves ajándék a kelt tésztából készített adventi koszorú is.

www.she.hu

Ady Endre: Karácsony

(részlet)

Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.

Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumba
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.

A templomba
Hosszú sorba
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.

Mínta itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme sűgna, szállna,
Az én kedves kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

SZALONTAY ZOLTÁN: FECSEG A GAJA

Első találkozásunkkor néma volt. Alig hallhatóan pisszent egy repedésnyit, ahonnan a szél csupaszra takarta didergő jegét. A Vadalmás erdejében kanyargott mély medrében, csak sejtettem folyását a vastag hópaplan alatt. Akkor bizony nem gondoltam, hogy megbarátkozunk, s titkokat fog elcsobogni nekem szép lányokról, gyönyörű kívánatos asszonyokról, tarka majálisokról, politikusokról és erdei emberekről. Honnan sejthettem volna, hogy sokszor kijárok majd hozzá, elkísérem a szentkútig, ahol az öreg hársak árnyékában szűzies Mária szobor őrzi Jásd buzgó katolikusait a kálvária alatt. Bizony akkoriban még erősen kínzott a honvágy elhagyott szülőföldemért, és azon gondolkodtam, hogyan tudnék hazatérni. Aztán úgy rendezte a gondviselő Kegyelem, hogy idő multán csitul a vágy, tompultak az emlékek, behegedtek a sebek, és maradtam.

Maradtam, és kijártam Hozzá. Először csak sétálni kanyargós, medrét kísérő útjain, meg-megállva gyönyörködni szépségében, megpihenni partján ott, hol helylyel kínált. Később tudatosan kerestem fel, amikor belefáradtam a mindennapok szürkeségébe vagy buta, értelmetlen és szükségtelen feladatokkal terheltek. Ilyenkor leültem egy mohlepte tuskóra, és hallgattam csobogását. Lehet, hogy panaszkodtam is, elmondtam minden titkomat, vélt vagy valós sérelmeimet. Talán tanácsot is kértem tőle, vagy egyszerűen csak kérdeztem régmúlt időkről, letúnt korokról, emberekről.

- Mégis mire vagy kíváncsi, barátom?

- Mindenre - válaszoltam meglepetten.

- Óh, az, lehetetlen. Sok mindent tudok, de mindent nem. Beszéljek neked ősi időkről, amikor az Úr elkülönített minket a szárazföldtől és lettek tengerek, majd pára és eső? Mondjam el, hogy nélkülem nem lenne élet? Talán arra vagy kíváncsi, hogy mikor és miként vájtam ki medrem? Netán azt szeretnéd tudni, hogyan épülök be minden élőlény testébe, s miként kerülök újból vissza? Tudod, hogy bennem megtalálsz a dinoszauruszok könnyét, a rabszolgák verejtékét, páriák és üldözöttek jaját, milliárdnyi legyilkolt ember és állat vérének, nagy és ősi folyamatok cseppjeit, jégmezők, gleccserek hideg leheletét, máglyákra küldöttek füstgőzét éppúgy, mint erdők-mezők illatos páráját?

- Jaj, ne folytasd! Máris szédülök.

- Akkor miről meséljek? Hegyekről és völgyekről? Erdőkről, mezőkről? Hideg,

Téli nap – Jámor Lajos festménye / Wintertag – Gemälde von Lajos Jámor

magányos éjjelekről? Kemény telekről, jó szagú májusokról, forró nyarokról, termést hozó, mézillatos őszyokról? Surranó pisztrángokról, vérszomjas vidrákról?

- Nem, talán valami másról!

- Beszéljek népvándorlásról, honfoglalásról, tatárdúlásról és török veszedelemről, véres háborúkról?

- Nem. Ezt ismeri az én népem.

- Csak nem kikapós menyecskékről és forróvérű legényekről szeretnél hallani?

- Nem, de tudod mit: találd ki! Láss belém, hiszen testemben vagy!

- Aha, sejtem már, mit kívánsz tudni. Te emberekről akarsz hallani. Erdőt járókról, népükért tenni kívánókról, igaz és bölcs emberekről. Eltaláltam?

- Igen. Azt hiszem, közel jársz hozzá. Valóban szeretnék tudni erdészekről, vadászokról, nagy formátumú emberekről. Biztos találkoztál velük. Kíváncsi vagyok véleményedre.

- Nem mondom komolyan! Te ott élsz közöttük, magad is az vagy. Te ne ismeréd őket?

- Én csak erdész vagyok, soha nem vadásztam, és a politikához sem értek. Az erdészeket én belülről látom, s tudod, az ember elfogult önmagával s azokkal, akiket szeret, akikkel együtt küzd, dolgozik, él nap mint nap.

- Hát jól van. Elmondok néhány jellemző eseményt egy-két erdészről, vadászról, politikusról, és ha lesz idő rá arról a tárogatós juniálisról, de aztán meg ne bánd!

- Miért bálnám? Remélem, nem mondasz rosszat rólu!

- Á, csak az igazat! Egyébként tudod mit? Én csak fecsegek, s te majd megszépíted, kikozmetikázod. Azt hiszem, ez nagy divat nálatok. Ti, emberek, nem szeretitek az igazságot.

Szó, mi szó, elevenemre tapintott locsogásával. Már azon voltam, hogy otthagynom. Beszéljen az öreg szileknek, égereknek, suhanc bükköknek. Igaza van. Az igazság valakinek mindig fáj, bántó. Hazugságot hallgatni meg mi értelme lenne? Aztán mégis győzött bennem a kíváncsiság. Maradtam, és meghallgattam.

Amikor idekerült az erdész, a környékeliek kíváncsian lesték, milyen is lesz. Külsőre nem tehettek semmi kifogást ellene. Bizony megdobogtatta a leányok szívét, de még a menyecskék is rajta felejtették szemüket. Jó-jó - morogtak a férfiak -, de ez nem olyan fontos. Sokkal inkább, hogy milyen a szíve? Ad-e munkát s tisztességet? Megbecsüli a szegény embert, vagy gögös urat fog mutatni? Szigorún veszi a szabályokat vagy elfordul, ha olykor orozni kényszerít bennünket a szükség?

A fiatal erdészben is csírázott néhány gondolat, talány. Találok-e olyan lányt, aki leéli velem életét. Dolgosak-e az itteni emberek? Betartják-e a törvényt? Van-e tolvaj közöttük?

folytatás a 4. oldalon

FECSEG A GAJA

Folytatás a 3. oldalról

Mennyi kétely, kérdés, melyre csak az idő és a megismerés ad választ.

Az ismerkedés könnyen ment. Egyszeriben minden szemrevaló lány, asszony az erdőn akart dolgozni. Körbezsongták az ifjút. Kínálták étellel, itallal és mi tagadás, csókkal, szerelemmel. Tetszett is az erdésznek, hiszen ő sem volt fából. Elfogadta a finom falatokat, hús korigyokat, édes csókokat, forró öleléseket. Először mindenkitől, aztán esztendő múltán már csak attól a kislánytól, kinek szeme kéklő ibolya, termete sudár, szava patakcsobogás, nevetése gerlekacagás, csókja csurranó méz volt. Követte a lány, mindig a nyomába lépdelt. Eljöttek hozzám is egy forró nyári estén. Itt suttogta a régi római fogadalmat az erdésznek: ahol te Gaius, ott én Gaia! Levette ruháját, és friss vízbe csobbant. Becsalta a fiút is, és önfeledten fürdőztek bennem. Itt adta oda gyönyörű testét az ő Gaiusának. Így lettem tanúja boldogságuknak. Talán onnan kapta a szikla alatti medencém a római fürdő

nevet.

Törvényesen is egybekeltek. Béke és boldogság költözött az erdészházba. A falvak népe elfogadta, és megszerette az erdészt. Aki dolgozni akart, kapott munkát s tisztes bért. Elfordult, ha rőzsét cipeelő asszonyt látott. Meghallgatta kérésüket, osztozott örömeikben, bánatukban. Elmúlt a tél s szirmot bontott az ibolya. Remény költözött a boldogsághoz. Langyos májusi nap délutánján gyöngyvirágot szedett. Csokorba kötötte, és elindult hazafelé. A résnyire nyílt ajtó előtt megtorpant. Vízcsobbanásokba kacagás, és idegen férfi hangja csendült. Szemére zöld köd borult, s ólomlábakkal bement a házba. A nagy, lakókonyha közepén terpeszkedő dézsában egy fiatal, szép férfi fürdött. Az ő asszonya a mosóteknő fölé hajolva ruhát öblített. Az erdész lekapta válláról fegyverét, s artikulátlan hangon bömbölte: meghalsz te

gaz! Neeee – kiáltott az asszony, s védőn a fürdőző elé lépett – ő a testvé...A mondatot már nem tudta befejezni. Az erdész rémülten eszmélt tévedésére. Ezt a csokrot neked szedtem! Ráborult asszonyára, majd újra töltötte fegyverét.

Úgy találták meg mindhármukat. A gyöngyvirág fehér harangocskáit pirosra festette vérük...

(Következő számunkban folytatjuk)

Tél – Jámor Lajos festménye
Winter - Gemälde von Lajos Jámor

„ICH GEH’ MIT MEINER LATERNE“

Seit einigen Jahren wird der Martinstag wieder in Ungarn gefeiert. Der zu diesem Tag gehörende Laternenzug stammt aus Deutschland und ist für die deutschsprachigen Länder typisch. Diese Sitte wurde bei uns in Bakonyháza während des Besuches der „Schweiburger Musikkapelle“ erneuert aufgenommen.

Am Martinstag erinnern wir an den Heiligen Martin von Tours. Er wurde Anfang des 4. Jahrhunderts geboren. Mit 15 Jahren hat er nach dem Willen seines Vaters schon in der Armee gedient.

Seine Berühmtheit verdankt er folgender Legende:

Es war in einer sehr kalten Nacht.

Überall lag hoher Schnee und Eiszapfen hingen von den Bäumen. Der römische Soldat Martin ritt auf seinem Pferde an einen vor Kälte zitternden Bettler heran. Der arme Mann saß im Schnee und hatte keine warme Kleidung. Der Bettler sah zu Martin auf und flehte um Hilfe. Voll von Mitleid teilte Sankt

Martin mit seinem Schwert seinen wärmenden Mantel. Die eine Hälfte überließ Martin dem armen frierenden Mann und rettete ihn damit vor dem Tod. Als der Bettler sich bedanken wollte, ritt Martin mit seinem Teil des Mantels davon.

Die Vorbereitungen zum

Laternenumzug beginnen bei uns schon einige Wochen vorher. Die Schüler basteln Laternen und lernen Lieder.

Trotz der Kälte ziehen Kinder mit leuchtenden Laternen und eben solchen Augen singend durch die Hauptstraße.

Das Erlebnis der leuchtenden Laternen zu einer langen Kette in der Dunkelheit aufgereiht ist für Kinder immer wieder etwas ganz Besonderes.

Katalin Nagy

Laternenumzug
Lampionos felvonulás

KARÁCSONYI SZOKÁSOK KÜLFÖLDÖN

Ki ne várná az ünnepet, amikor narancs-, fahéj- és fenyőillat terjeng a házban, és mindenkit lefoglal a készülődés izgalma. Ünneplőbe öltöznek a városok, hívogató vásárok tarkítják a tereket. A karácsonyi szokások persze eltérők.

Bécs (Ausztria)

Több mint egy hónapon keresztül díszíti a Városháza előtti teret a százéves fenyő, amely a híres adventi vásár egyik ékessége. A vásárnak különös hangulata van, senki sem siet, az emberek forralt bort vagy puncsot kortyolgatnak. Ausztriában egyébként nem vásárolnak ilyenkor értékes ajándékokat, inkább apró kedvességekkel lepik meg egymást. A templomokban esténként hangversenyeket tartanak, vidéken pásztoroknak öltö-

Karácsonyi vásár a Városháza előtti téren Bécsben

zött csoportok járkák a házakat és énekeket adnak elő. A vásár 24-én bezár és mindenki otthon ünnepel. Az ajándékokat a Christkindl, vagyis karácsony szülötte hozza.

Helsinki (Finnország)

Ne feledjük, hogy az igazi Téliapó ezen a vidéken, Lappföldön lakik. Finnországban karácsony előtt 30-40 m-es, sűrű lombú, kivilágított fákat állítanak a székesegyházak elé, míg bent énekkarok előadásait lehet meghallgatni. December 24-én Turkuban (Finnország korábbi fővárosában) kihirdetik a karácsonyi békét. A karácsonyesti otthoni gyertyagyújtást szaunázás előzi meg. Az asztalra általában sonka, ritkábban pulykasült, többféle sütőformában sült étel és az egy szem mandulát tartalmazó rizskása kerül. December 25-én lúgos eljárással készített halat tálalnak fel (lipeäkala).

Mikulások sorakoznak egy szupermarket előtt karácsonykor Helsinkiben

Sydney (Ausztrália)

A karácsonyt itt tomboló nyárban ünneplik. December első hetében kezdetét veszi a készülődés és az iskolai szünet. Fenyőfa nagyon kevés helyen van, hiszen itt nem honos, így műfenyővel helyettesítik. Karácsonyi sütinek számít a mi püspöknyerünkhöz hasonló kuglóf. Az ajándékokat nem szenteste, hanem másnap reggel bontják ki.

S.R.E.

KARÁCSONYI KÖSZÖNTŐ

SWOBIS

Klas Kheewel, gros' Kheewel,
Is koa weni trine.
Wonsma tats en Greize kem,
Ted i recht se singe!

Trin is woam, und traust ist khojd,
Und wonsma wos kem wöts,
Kétsmes poj! Jesulein siekst!
Mie kfriets in di Fies!

Kleines Korb, groses Korb,
Ist recht wenig drinn',
Wenn ihr mir ein Greitse' gibt,
Könnte ich schön singen!

Drünn ist warm, draust ist kalt,
Wenn ihr etwas doch gibt,
Gibt ihr das bald. Jasulein siehst!
Mihr friern' meine Füsse!

Fröhliche Weihnachtsfest!

SVÁBUL, KIEJTÉS SZERINT

Klász Kheewel, grosz Kheewel,
Isz koá weni trine.
Wonszmá tátsz án Greitsze kém,
Ted i reht se szinge!

Trin iz woám, und tráuszt iszt khojd.
Und wonszmá woz kém wötsz,
Kétsmez poj! Jézulein sziekszt!
Mie kfrietsz in di Fiesz!

Kiskosár, nagykosár,
Bizony, kevés van még benne.
Szépen énekelnék bizony,
Ha egy krajcár lenne benne!

Bent a jó meleg, kint a hideg,
Ha kapnék mégis valamit,
Adjátok minél előbb! Jézuska látod!
Már fázik a lábam!

Boldog Karácsonyt!

KARÁCSONYRA KÉSZÜLÖDÜNK

“Ég szülte földet
Föld szülte fát,
Fa szülte ágát,
Ága szülte bimbaját,
Bimbaja szülte virágát,
Virág szülte Szent Annát,
Szent Anna szülte Máriát,
Mária szülte Krisztus Urunkat,
Világ megvilágosítóját.”
*

ES IST FÜR UNS
EINE ZEIT ANGEKOMMEN

Still, still, still,
wer Gott erkennen will.
Ein Kind geborn in einer Nacht
hat uns das Heil der Welt
gebracht.
Still, still, still,
wer Gott erkennen will.

KELLEMES KARÁCSONYI ÜNNEPEKET ÉS
BÉKÉS, BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁNUNK MINDENKINEK
KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT

FRÖHLICHE WEICHNACHTEN UND
EIN GLÜCKLICHES, GESUNDTES NEUES JAHR WÜNSCHT
DIE DEUTSCHE MINDENHEITEN SELBSTVERWALTUNG

FELNŐTTKÉPZÉS BAKONYNÁNÁN

LANDWORKER – ÚJ KÉPZÉSI HELYEK A FELNŐTTKÉPZÉSBEN / KIS TELEPÜLÉSEK ALAKÍTJÁK A JÖVŐJÜKET

A SOCRATES – Európai Felnőttképzési Együttműködési Terv – keretében a Ländlichen Erwachsenenbildung in Niedersachsen (LEB) egy megállapodást kötött az Európai Unió Bizottságával a „LANDWORKER” elnevezésű projektre. Ehhez az elképzeléshez csatlakozott Bakonynána Önkormányzata más résztvevőkkel együtt 2002 októberében.

Projekttagok – Felnőttképzési iskolák
Németország – Augustfehn (FKK)
Észtország – Keila Joa (ANDRAS)
Portugália – Monchique (INPECO)
Magyarország – Bakonynána, Városlőd, Vértessomló

Projekttagok – Ellenőrző és értékelő szint

Németország (LEB)
Magyarország – Megyei Pedagógiai Intézet, Veszprém (MPI)

Célunk: a helyi „felnőttképzési iskolák” a képzési és tanácsadási igények helyben

való felmérésével és meghatározásával megkönnyítik az egész életen át tartó tanulás lehetőségéhez való hozzájutást a tanulásra vágyó csoportok számára.

A projekt keretében lehetőségünk volt egy számítógépes terem technikai eszközeinek EU támogatással történő beszerzésére. 2003 nyár elején egy számítógépes teremt rendeztünk be a faluházban, amely alkalmas foglalkozások lebonyolítására, illetve a kultúrházban rendeztünk be egy terem, ahol egyéb, a felnőttképzés keretében megszervezett, kurzusokat tudunk megszervezni.

Nagy örömmel szolgál, hogy már több témában is tudunk foglalkozásokat megszervezni és elindítani (például: német nyelvtanfolyam kezdők részére; egészséges élet – jóga; harmonika oktatás; előkészületek karácsonyra és húsvétra; számítógépes foglalkozások; gyertyakészítési praktikák)

Jelenleg a következő

foglalkozások szervezési folyik:

Matematika nyáron (07.19.-08.19.)

Német nyelvtanfolyam ősztől

Angol nyelvtanfolyam kezdőknek

Számítógépes kurzus ősztől

Foltvarrás

Kukoricacsuhé felhasználásával táskák és egyéb tárgyak készítése.

További információk:

Landworker: Moór-Czepek Kornélia
+36 30 346 82 01

WEB Seite: www.citizen-school.org

Német nyelvtanfolyam a könyvtárszobában
Deutschkurs in der Bibliothek

DORFTOURISMUS IN BAKONYNÁNA

Wegen den schlechten meteorologischen Verhältnissen war der Gastverkehr im anfang Jahre 2004 sehr gering. Im Sommer wurden aber sowohl das Interesse als auch der Verkehr größer.

Die Gastgeber von Bakonynána/Nannau streben sich danach, alle Ansprüche – an der höchsten Qualität – zu befriedigen. Die Häuser sind gut ausgerüstet, sowohl die Familien mit Kindern als auch die Älteren können sich eine ideale Wohnung finden. Die Gastgeber sind miteinander ständing in Verbindung, es kann beim Unterbringen der Gäste oder bei der Lösung der eventuellen Probleme sehr vorteilhaft werden.

Im ganzen Sommer können die Gäste aus

niveauvollen Programmen im Dorf und auf seinem Gegend wählen.

Das Liegen des Dorfes hat einen starken Einfluß daran, dass unsere Gasthäuser sehr gefragt sind. Bakonynána/Nannau

ist ein stiller, ruhiger Ort, der von einem großen Wald- umgeben ist. Von hier kann man den Balaton/Plattensee, Veszprém, Győr und viele Sehenswürdigkeiten leicht erreichen (im Umkreis von 50 km).

Die Aufgabe werden für uns in der Zukunft die Folgenden:

- Die Zusammenstellung eines gemeinsamen Prospektes, in dem die

- Gasthäuser von Bakonynána/Nannau und die verschiedenen

- Programme vorgestellt werden

- Die Vorbereitung für den Empfang der Gästen (auch in Gruppen)

Fr. Véber Valéria Janás

Úton a szánkópálya felé – Petőfi utca
Auf dem Weg zum Rodeln – Petőfi Straße

„SZÁLLNAK, PEREGNEK A LEVELEK” HÉTKÖZNAPOK AZ ÓVODÁBAN.

Az őszi - téli hónapok sok - sok érdekes tevékenységre adnak lehetőséget. Az erdei sétákon különböző terméseket (toboz, makk, csipkebogyó, színes falevelek) gyűjtöttünk össze a gyerekekkel. Majd napokon keresztül barkácsolunk, festettünk ragasztottunk, díszítettük csoportjainkat, és ez által sok-sok új ismerethez jutottak a gyerekek.

A zöldségekkel, gyümölcsökkel való ismerkedés lévén többször készítettünk zöldség és gyümölcssalátát, mustot, amelyet közösen fogyasztottunk el az ebédhez vagy a délelőtti folyamán. A különböző ismereteket változatos módon, cselekvéssel összekötve szerezhetik meg a gyerekek (gyümölcspecuolás, barkácsolás).

A délelőtti ígyekszünk tartalmaz

Őszi foglalkozások az óvodában / Bastelarbeiten im Herbst im Kindergarten

Garabonciás együttes koncertje a

eltölteni, amelybe mindig belefér a rajzolás, festés, barkácsolás, éneklés, mesélés, tornázás, és természetesen a legfontosabb a JÁTÉK.

Az óvoda hétköznapjait színesítik a különböző programok (bábszínház, a Garabonciás együttes koncertje a

nagyesztergári ovisokkal közösen).

A gyerekek számára mindig nagyon fontos esemény a születés, esetleg névnapjuk megünneplése. Mindig nagy gondot fordítunk arra, hogy apró ajándékkal, kis aprósággal lepjük meg az ünnepeket, társaik pedig dallal, verssel, táncal köszöntik a „Születésnapost”

November hónapban mindkét csoport egy hétig készült a Márton napra. Szébbnél -szébb lámpásokat készítettünk, süteményt sütöt-

tunk a gyerekekkel közösen, meséltünk, énekeltünk az „ünnephez” kapcsolódóan.

December közeledtével izgatottan készülünk a Mikulás eljövetelére, reméljük, hogy minden gyerek fog kapni csomagot, hiszen mindegyik megérdemli.

Klesitz Gabriella

„DIE BLÄTTER FALLEN SCHON VON DEN BÄUMEN” WOCHENTAGE IM KINDERGARTEN

Die Herbst- und Wintermonate bieten uns viele Möglichkeiten für interessante Tätigkeiten.

Bei Waldspaziergängen mit den Kindern sammelten wir verschiedene Waldfrüchte wie z.B. Zapfen, Eicheln, Hagebutten und bunte Blätter. Danach haben wir viele Tage lang gebastelt, gemalt, geklebt, unsere Gruppenzimmer geschmückt, und die Kinder konnten

daraus sehr viel lernen, sind zu sehr vielen neuen Kenntnissen gekommen.

Durch die Vertrautmachung mit Gemüse und Früchten machten wir mehrmals Obstsalate und Most, die wir dann auch gemeinsam zum Mittagessen oder am Vormittag verzehrt haben.

Die verschiedenen Kenntnisse verschafften sich die Kinder in unterschiedlicher Weise wie in

gestaltet (Puppentheater, Garaboncia Konzert gemeinsam mit den Kindern des Esztergar Kindergarten)

Für die Kinder ist es immer ein wichtiges Ereignis die Feier des Geburtstages oder auch des Namenstages. Wir legen immer großen Wert darauf, mit kleinen Geschenken das Geburtstagskind zu überraschen. Die anderen Kinder gratulieren mit Gesang, kleinen Gedichten oder Tänzen dem Geburtstagskind.

Im November haben sich die beiden Gruppen eine Woche lang für den Martintag vorbereitet. Wir haben sehr schöne Laternen, Lampen gebastelt, mit den Kindern gemeinsam Kuchen gebacken, erzählten und sangen Lieder zu diesem Anlaß.

Mit Beginn des Dezembers bereiten wir uns schon aufgeregt auf den Nikolaustag vor, wir hoffen sehr, das jedes Kind ein Geschenk bekommen wird, da ja alle sich eins verdient haben.

Verbindung mit Obstschalen und Basteln.

Wir versuchen immer die Vormittage inhaltsreich zu gestalten, wo auch immer Zeit für das Malen, das Zeichnen, das Basteln, das Singen, das Erzählen, das Turnen und natürlich das Wichtigste das Spielen bleibt.

Die Wochentage im Kindergarten werden durch verschiedene Programme bunt

Bastelarbeiten im Herbst im Kindergarten

Gabriella Klesitz

NÁNAI DIÁKOK VENDÉGSÉGBEN A PARLAMENTBEN

Közel egy esztendeje annak, hogy általános iskolánk akkor 5. osztályos tanulóinak feledhetetlen élményben volt részük.

Az Országgyűlés Hivatala pályázati felhívást tett közzé általános iskolás osztályok, szakkörök, csoportok részére, „Szervusz Európa! – alkotások számítógéppel” címmel.

A feladat az volt, hogy mutakozzanak be a tanulók, mutassák be osztályukat, iskolájukat, lakóhelyüket Európában élő diáktársaiknak.

Az iskola ötödik osztályos tanulói elhatározták, hogy megpróbálják a lehetetlent, német nyelvtudásuk, informatikai és számítástechnikai ismereteik birtokában elkészítették pályázatukat, egy magyar–német, kétnyelvű honlapot alkottak.

A rendelkezésre álló alig két hét alatt nagyszerű teljesítményt nyújtottak, a honlap elkészült. Már csak az eredményre kellett várni. Lassan teltek a napok.

Aztán levelet hozott a postás. Egy nagyméretű borítékot, az Országház elnökének

A Parlamentben az 5. osztály / Die Schüler der 5. Klasse im Parlament

pecsétjével, s benne tíz kisebbet a tanulóknak, név szerint szólítva őket.

A mellékelt levélben állt a tájékoztató, amelyben iskolánk tanulóit a több ezer pályázó közül a nyertesek között üdvözölték. Jutalmuk: kísérőjűkkel együtt részt vehettek az Országház Diákkarácsonyi Ünnepején. Volt nagy öröm!

December 19-én, 10 órára voltunk hivatalosak a Parlamentbe. Aztán izgulhat-

unk, mert az utazás előtti héten a fél osztály megbetegedett. Indulásra azonban egészségesen együtt volt a kis csapat, akik egyben az iskolaújság-készítő szakkör tagjai is.

A Parlament díszlépcsőjén elhelyezett párnákon ülve ünnepi előadást nézhetek meg a gyerekek neves művészek közreműködésével.

Ezután következett a parlamenti séta, a vendéglátás. Az épületből történő távozáskor minden gyermek ajándéksomagot, kapott, tele édességgel, játékkal, útravalóval.

Késő délután nagyon fáradtan bár, de sok-sok új ismerettel, él-

ménnyel, látnivalóval gazdagodva indultunk útnak az önkormányzat kisbuszával a szülőfalu, Bakonyháza felé. Este volt már, mire hazaérkeztünk.

Ez a tíz lelkes tanuló, e csipetnyi osztály, és e sorok írója – az osztályfőnök – valószínűleg sosem felejtik el ezt a napot, hiszen életre szóló élményben volt ott, és akkor részük.

Im Jahr 2005. am Frühling beginnen die Arbeit am Kreuzweg; in Bakonyháza 70% der Kosten sammeln sich bis jetzt. Die Reliefsbilder sind auch von Karara angekommen. Weitere Info in nächstfolgende Zeitung. Wir danken herzlich für die Gaben, und wir danken schon vorher für die nächsten Gaben.

A várható költségek megközelítően egymillió forintba kerülnek, melynek jelenleg a 70%-a áll rendelkezésre adományok révén. Az erre a célra beadott pályázaton sajnos nem nyertünk támogatást. A kararai fehérmárványból készült domborműves stációképek is megérkeztek már.

A munkálatok várhatóan helyi vállalkozó kivitelezésében kezdődnek el. További, friss információkat újból a következő számban adunk.

A közösség nevében is köszönjük az eddigi adományokat, és várjuk a további adományokat még.

Fürst Gábor

EGYHÁZI HÍREK, KÖZÉRDEKŰ BEJELENTÉSEK

Aki az előző év karácsonyán elmulasztotta megtekinteni templomunk betlehemét az ne halassza el ezt most megtenni.

A felújítási munkálatok a Német Kisebbségi Önkormányzat kezdeményezésére, és

a Hagyományörző Egyesület szervezésében, helyi lakosok – Sashalmi Ferenc és Szakács László-keze nyomán készültek el.

Köszönjük nekik!

(Sné)

A felújított bakonyházi „Betlehem”
Die erneuerte „Betlehem in die Kirche”

Tájékoztatjuk a lakosságot, hogy a Kálvária felújítási munkálatai 2005. év tavaszán elkezdődnek.

A várható költségek megközelítően egymillió forintba kerülnek, melynek jelenleg a 70%-a áll rendelkezésre adományok révén. Az erre a célra beadott pályázaton sajnos nem nyertünk támogatást. A kararai fehérmárványból készült domborműves stációképek is megérkeztek már.

A munkálatok várhatóan helyi vállalkozó kivitelezésében kezdődnek el. További, friss információkat újból a következő számban adunk.

A közösség nevében is köszönjük az eddigi adományokat, és várjuk a további adományokat még.

(Sné)

Új stációkép
Die neue Reliefsbild zum Kreuzweg

ÖNKORMÁNYZATI RÖVIDHÍREK

Bakonynána Községi Önkormányzat képviselő-testülete úgy döntött, hogy számlavezető pénztintézetet vált. 2004. december 31-ig az Erste Bank Hungary Rt-nél, majd 2005. január 1-ét követően a Takarékszövetkezetnél vezeti az önkormányzat költségvetési és egyéb számláit. Így a lakosságnak lehetősége van arra, hogy a csatornadíj, a szemétszállítási díj, a kommunális adó, gépjárműadó stb. tételeket helyben a Takarékszövetkezetnél befizesse.

Bakonynána Községi Önkormányzat 2005. január 1-től a pénzügyi feladatokat Hatósági-igazgatási társulás keretében kívánja ellátni Zirc város hivatalával.

SZENT-GYÖRGYI ALBERT: IMA A GYERMEKEKÉRT (RÉSZLET)

„Uram, mentsd meg gyermekeinket
Mentsd meg értelmüket,
Hogy romlottságunk ne rontsa meg őket.
Mentsd meg életüket,
hogy a fegyverek, melyeket mások ellen
kovácsolunk,
ne őket pusztíthassák,
hogy jobbak lehessenek szüleiknél,
hogy építhessék önnön világukat,
a szépség, a tisztesség, összhang, jóakarát
és méltányosság világát.
Melyet a béke és a szeretet kormányoz
Mindörökké.”

ÚJÉVI KÖSZÖNTŐK

Am Neujahrsmorgen standen die Kinder in ungarndeutschen Dörfern ganz früh auf, denn eine Redewendung besagt: Wer an diesem Tag lange im Bett bleibt, wird das ganze Jahr über faul sein. Außerdem wollte jeder mit Neujahrsglückwünschen in ein Haus kommen, denn der erste wurde für seinen Spruch reich belohnt. Die Kinder gingen zuerst zu den Großeltern, dann zu den Paten, schließlich zu den Nachbarn und zuletzt zu anderen Verwandten und Bekannten. Für ihren Neujahrsspruch wurden sie mit Geld, Äpfeln oder Nüssen belohnt.

*

Újév napján, a magyarországi sváb településeken a gyerekek korán keltek. Az elmondások szerint, ha valaki ezen a napon későn kel fel, az egész évben lusta lesz. Ezért, mindenki igyekezett minél előbb egy házhoz eljutni, hogy egy monddával jutalmazza meg a háziakat. A

gyerekek mindig előbb a nagyszülőkhöz mentek, majd a keresztszülőkhöz, utána a szomszédokhoz, legvégül a többi rokonhoz és ismerőshöz. A z újévi jókívánságokért pénzzel, almával és dióval jutalmazták őket.

TUDJA - E, KI TALÁLTA FEL A PEZSGÓT?

A XVII. sz. első felében születik meg a francia pezsgő, amelyet champagne-i eljárással készítenek. A champagne módszer valószínűleg fokozatosan alakul ki, és sok ember munkájának köszönhető, hogy megszületett ez az ünnepi ital. Ennek ellenére a pezsgőkészítés felfedezését Pérignon atyának (Dom Pérignon), a híres szerzetesnek tulajdonítják.

S.R.E.

(Schwobisch)

Bin a klane® Pink(e)l
Stell i mie in Winkel,
Wan i nix kha,
Fong i nix a.

(Deutsch)

Bin ein kleiner Pinkel,
stele mich in den Winkel,
weil ich nichts kann,
fange ich nichts an.

Mint a batyu, kicsi vagyok,
A sarokba állok,
Nem jut eszembe semmi,
Nem is mondok semmit.

OLVASÓK OLDALA

SZERKESZTŐI VÁLASZ

Többen szóvá tették, miért írunk a lapban német és sváb nyelven is.

Tisztelt Olvasó!

Úgy gondoljuk, ha egy német nemzeti-ségi településen, ahol az iskolában és az óvodában is tanítják a német nyelvet, megjelenik egy helyi újság,- akkor az a legalapvetőbb, hogy abban német nyelvű leírások is napvilágot lássanak. Reméljük, hogy akiknek eddig csak ritkán volt alkalmuk gyakorolni a német nyelvet, azok számára ezek az írások ösztönzően fognak hatni. Olyan világban élünk, amely saját érdekünkben a folyamatos önképzést kívánja meg önmagunktól.

Továbbra is várjuk észrevételeiket, hasznos tanácsaikat, ötleteiket!

Köszönettel:

A szerkesztők

SÜßER SCHNEEMANN

Zutaten für einen Schneemann:

- 1 Dominostein
- 2 Schokoladen-kringel
- 3 weiße pfeffernüsse
- Kuvertüre
- feiner Pinsel

Für den Zuckerguss:

- Puderzucker
- 1 Eiweiß

1. Das Eiweiß musst du steif schlagen und dann mit dem Puderzucker vermischen, sodass ein fester Guss entsteht.
2. Dann fügst du die einzelnen teile für den Schneemann, wie auf der Abbildung gezeigt, von unten nach oben mit dem Guss zusammen.
3. Anschließend die Kuvertüre im Wasserbad schmelzen. Dabei sollte dir ein Erwachsener helfen.

4. Mit dem Pinsel Augen, Mund und Knöpfe auf den Schneemann malen. Über Nacht trocknen lassen.

In eine Cellophantiite verpackt, ist der Schneemann ein tolles Geschenk!

TÉLI PROGRAMOK

A TÉL VÁRHATÓ PROGRAMJAI

November 27: "Karácsonyi ablakdísz- és fenyőfadísz" készítő foglalkozás.

December 03: Mikulásünnepség az iskolában - lampionos felvonulás.

December 04: "Csuhe" foglalkozás a kultúrotthon kistermében.

December 05: Választások.

December 12: Adventi ünnepi műsor és vásár a Faluháznál.

December 24: "Krisztkindl"- műsor a Kultúrotthonban.

December 28: "Nyugdíjas testmozgás" - bemutatjuk a jadei vöröskeresztől kapott eszközöket.

Január 09: A Hagyományörző Egyesület gyűlése – "fehérszta konferencia".

Február 05: Farsangi bál – kender tánc.

Február 12: Egyedülálló farsangi teadélutánja.

WEÖRES SÁNDOR:

SUTTOG A FENYVES

Suttog a fenyves, zöld erdő,

Télapó is már eljő.

Csendül a fűge száncsengő,

Véget ér az esztendő.

Tél szele hóval, faggal jó,

elkel most a nagykendő.

Libben a tarka nagykendő,

húzza-rázza hűsszellő.

Suttog a fenyves, zöld erdő,

rászítál a hófelhő.

Végire jár az esztendő,

Cseng a fűge száncsengő.

KEDVES MIKULÁS BÁCSI!

Nagyon várlak már! Szeretném, ha hoznál nekem sok-sok meglepetést, cukrot, diót,ogyorót!

Egész évben jól viselkedtem, szót fogadtam a szüleimnek, az óvó néniknek, a tanító néniknek, szóval mindenkinek! Igazán megérdemlem hát, hogy engem is meglátogass! Ígérem szép tisztára lemosom a csizmám, kiteszem az ablakba, és még leskelődni sem fogok!

Már számolom a napokat! Várlak!

Üdvözl:

Barátod

AKTUÁLIS INFORMÁCIÓK, TELEFONSZÁMOK

Hiba bejelentések:

Bakonykarszt Rt.	88/416-469
Csatorna:	88/417-186
E-On:	06-40-330-330
Gázszolgáltató:	88/502-666
Kábelszat Rt.:	88/415-281

Közérdekű telefonszámok:

ÁNTSZ megyei Intézete:	88/425-484
ÁNTSZ Városi Intézete:	88/429-835
HEBO -KÉM:	88/414-110
X-ION Szolgáltató Rt.:	88/414-956
Okmányiroda Zirc:	88/414-284
	88/593-708

Ügyfélfogadás:	Hétfő:	8:00 – 15:00 óráig
	Szerda:	8:00 – 15:00 óráig
	Péntek:	8:00 – 12:00 óráig

Egyéb fontos telefonszámok, információk:

Orvosi rendelő	Bakonyháza:	488-013/106
		587-320/106
		587-321/106
Dudar:		487-002
		487-188

Felnőtt orvosi rendelési idő:

	Bakonyháza	Dudar
Hétfő:	---	8:00 – 12:00
Kedd:	13:00 – 15:00	8:00 – 10:00
Szerda:	---	8:30 – 12:00
Csütörtök:	---	8:00 – 12:00
Péntek:	8:00 – 10:00	13:00 – 15:00

Gyermek orvosi rendelési idő:

	Bakonyháza	Dudar
Hétfő:	---	8:00 – 12:00
Kedd:	11:30 – 13:00	8:30 – 10:30
Szerda:	---	13:00 – 14:30
Csütörtök:	---	12:20 – 14:20
Péntek:	10:00 – 12:00	13:00 – 15:30

Hétköznapi ügyeleti rend:

16 órától a sürgősségi betegellátást a zirci központi ügyelet

végzi másnap reggel 7 óráig. Orvost az 593-610 telefonszámon lehet hívni. Munkaszüneti napokon változatlanul a zirci központi ügyelet végzi a betegellátást.

Tanácsadó:	488-013/107
	587-320/107
	587-321/107

Védőnő: Huszár Istvánné Bakonyszentkirály	06-30-463-9581, vagy
	06-20-563-6768

Terhesség tanácsadás:

Minden hónap 3. péntek 9:30 órától (új terheseknek kis-könyv kiállítása)

Csecsemő tanácsadás:

Minden hónap 1. keddjén 13:00 – 13:30 óráig
és 3. csütörtökön: 9:30 – 11:30 óráig

Szociális Szolgáltató Központ Intézményi Társulás

Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat: 88/414-136
Ügyfélfogadás: szerda: 10:45 – 11:45 óráig

Takarékszövetkezet: 587-340

Ügyfélfogadás: Hétfő: 11:30 – 16:45 óráig
Szerda: 9:00 – 14:00 óráig
Péntek: 9:00 – 14:30 óráig

Patika: 487-006

Nyitva tartás **Bakonyháza:**
Kedden: 13:30 – 15:00 óráig
Pénteken: 9:00 – 10:30 óráig

Óvoda: 488-013/105

587-320/105

587-321/105

Iskola: 587-350

Falugazdász: Nagy-Pál József 06-30-262-7735

Ügyfélfogadás: Péntek: 10:30 – 12:00 óráig

Tisztelt Szerkesztőbizottság!

Közel négy évtizede kerültem a Bakonyba – Nánára -, és itt ragadtam. Megszerettem az itt lakó embereket, a mindig szép Bakony-erdőt, a csobogó Gaját.

Érthető, hogy nagy örömmel vettem kezembe első újságukat. Bründel, Gajavölgye. Kóstolgotom, ízlelgetem a neveket, és bevallom: ízlik. Olyan szájban-olvadó, zamatos, igazi lélekmelegítő még akkor is, ha nem szoros a német elnevezés. Nem is lett volna szerencsés a Gajatal. Így jó, ez frappáns. Gratulálok!

Az első a nehéz, a nekifutás. Ettől csak a folyamatos, kitartó munka nehezebb, de úgy érzem, nem fognak megtorpanni, nem fogják feladni! Gratulálok a cikkekhez, és kívánom, írjanak falujuk Nána-Nannau múltjáról, jelenéről sokat. Ne hallgassák el jövőt építő terveiket sem.

Isten adjon Önöknek munkájukhoz, szellemi műhelyük megépítéséhez tehetséget, egészséget, kitartást.

Szalontay Zoltán

VITAMINOK A MINDENNAPOKBAN!

Fogyókúrázók

B1 - vitamin
B6 - vitamin
E - vitamin
D - vitamin
Vas

Ha fogyókúránk, soha nem szabad kiiktatnunk teljesen egyetlen élelmiszert sem az étrendünkéből. Ha pl. egyáltalán nem használunk olajat, a szervezet nem jut elég E - vitaminhoz. Ehetünk - persze csak mértékkel - kenyeret, növényi magvakat, gyümölcsöt, valamint tejterméket is!

*

Vérvesztetés

Vas

A nők nagy része vérszegénységben szenved. Együnk sok-sok májat, valamint olyan táplálékokat, melyekben elegendő növényi eredetű vas található (kakaó, petrezselyem, lencse). A vas szervezetünkbe való beépüléséhez elengedhetetlen a C - vitamin, erről soha ne feledkezzünk meg!

VICCEK

- Az én apukám nagyon gazdag ember! Van 10 lóva, 5 autója és 3 repülője.
- Miért, mi az apukád?
- Körhintás.

*

Két öregasszony beszélget. Kérdezi az egyik:

- Julisom, nincs valami jó módszered, mert mostanában nem tudok elaludni esténként?
- Hát, Marikám én lefekvés után elszámolok háromig, és már alszom is!
- Csak háromig?
- Hát, néha negyed négyig is...

ILLEMTAN FIATALOKNAK ÉS AKIT ÉRDEKEL

Második rész

A köszönés formái:

Legfontosabb, hogy érthetően köszönjünk és nézzünk félreérthetetlenül arra, akinek köszönünk, amikor 3-4 lépés távolságra megközelítjük a másikat!

Egy fiatal részéről a felnőtt érkezésekor a "csókolom", "jó reggelt", "jó napot", "jó estét" használatával még udvariasabbá tehető a köszönés, ha a "kívánok" szót is alkalmazza. Búcsúzásra a legmegfelelőbb a "vizontlátásra" szó. Ha egy tiszteletudó fiatal tegezi a szüleit, nagyszüleit, „sziaival”, „szervusszal” is köszönhet.

A katonák köszönés nélkül is tudják üdvözölni egymást: ez a tisztelgés.

A köszönéshez hozzátartozhatnak még kiegészítő tevékenységek: a kézfogás, a kézcsók, a kalapemelés.

A kézfogás alapvető szabályai: mindig az idősebb nyújt kezét a fiatalabbnak, a nő a férfinak, a vezető a beosztottnak, az oktató a tanulóknak, a maga-

sabb beosztású az alacsonyabb beosztásúnak. Ha a kézfogás előtt ülsz, illik felállnod és úgy fogadnod a nyújtott kezét. Nem illik hosszasan fognod a másik kezét, nem szokás szorongatni, erősen rázni a társ kezét ill. a férfi sosem fogjon kezét kesztyűben.

A kézcsók alkalmával a férfi a nő nyújtott kezére hajol, és zárt ajakkal, röviden érinti a nő kézfejét. Nem szabad kezét csókolni a királynőnek és a királyi család hölgytagjainak!

A kalapot viselő férfiak, ha balról halad el az ismerős, akkor jobb kézzel emelik a kalapot, ill. fordítva.

Ha valakivel többször találkozunk, akkor felesleges újra köszönni. Ilyenkor elég egy mosoly, egy fejbiccentés vagy egy intés arra, hogy jelezd a találkozás örömét.

(A következő részben az ismerkedéssel foglalkozunk.)

BÚVÓS NÉGYZETEK

9	1	5	4			2	3	
2		7	9			4	8	
4	8	3	7				6	
			6	1	7			
			5	4	3			
7					8	4	5	1
8	5				4	3		2
1	4				9	6	8	7

							7	
8				7	5	2	9	3
		5	9		3	4		8
	1	3	8				2	7
				3				
6	8				1	5	3	
7		6	1		4	3		
1	3	8	5	6				2
	2							

Töltse ki az ábrát az 1-től 9-ig terjedő egész számokkal úgy, hogy minden sorban és oszlopban, valamint a vastag vonalakkal határolt területeken belül minden szám pontosan egyszer forduljon elő.

KÉP SZÖVEG NÉLKÜL...

Az álszent

- BRÜNDEL -
- GAJAVÖLGYE -
**BAKONYNÁNA KÖZSÉGI
ÖNKORMÁNYZAT**
**DEUTSCHE MINDENHEITER
SELBSTVERWALTUNG NANNAU**
8422 BAKONYNÁNA
ALKOTMÁNY UTCA 3.
Telefonszám: 587 320
Faxszám: 488 013
E-mail: bnanaonk@invitel.hu
AZ INTERNETEN IS ELÉRHETŐEK
VAGYUNK!
www.bakonynana.hu